

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»
«__» січня 2026 р., протокол № __

КОНЦЕПЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ
«ВІДКРИТИЙ ШЛЯХ ДО ВИЩОЇ ОСВІТИ»
ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ
У СФЕРІ ДОВУЗІВСЬКОЇ ОСВІТИ**

Освітня програма підготовчого
відділення вводиться в дію
з «__» січня 2026 р.

В. о. ректора Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»

_____ Олексій ЛИТВИНОВ
наказ № __ від __» січня 2026 р.

Харків 2026

Вступ

Освітня програма підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (далі – ХАІ) розроблена з урахуванням Порядку реалізації експериментального проєкту «Відкритий шлях до вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2025 №1628 (що визначає мету, структуру програми та підсумкове оцінювання), Національної рамки кваліфікацій, вимог Закону України «Про вищу освіту», Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (постанова КМУ №1187).

Освітня програма підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» узгоджена з внутрішніми нормативними документами Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут».

Актуальність освітньої програми підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» зумовлена необхідністю подолання освітніх втрат, спричинених тимчасовою окупацією територій України, активними бойовими діями та широкомасштабною збройною агресією російської федерації проти України. Програма реалізується в межах експериментального проєкту «Відкритий шлях до вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2025 р. № 1628, та спрямована на підвищення рівня підготовки громадян України до вступу до закладів вищої освіти. Її впровадження забезпечує рівний доступ до вищої освіти, збереження людського капіталу та успішну адаптацію слухачів до подальшого навчання. Важливим аспектом актуальності програми є її комплексний характер, що передбачає не лише академічну підготовку з обов'язкових навчальних предметів, а й надання українознавчого компонента, психологічної підтримки та професійної орієнтації, що особливо актуально для осіб, які зазнали тривалих перерв у навчанні або перебували в умовах підвищеного стресу.

Спрямованість освітньої програми підготовчого відділення «Відкритий шлях до вищої освіти» полягає у формуванні в слухачів базових академічних, навчально-організаційних та цифрових компетентностей, необхідних для успішної підготовки до вступу та подальшого навчання у Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут». Програма орієнтована на подолання освітніх втрат, вирівнювання рівня загальноосвітньої підготовки та адаптацію слухачів до вимог освітнього процесу у закладі вищої освіти. Реалізація програми сприяє формуванню готовності до свідомого вибору освітньої траєкторії та інтеграції у систему вищої освіти України.

Освітня програма підготовчого відділення орієнтована на:

- засвоєння слухачами системних базових знань з обов'язкових навчальних предметів, необхідних для успішного складання вступних випробувань та навчання у закладах вищої освіти;
- формування навичок академічного письма, усної та письмової комунікації, роботи з навчальною та науковою інформацією;

- розвиток здатності до самостійного навчання, планування навчального часу та організації власної освітньої діяльності;
- опанування цифрових інструментів і сервісів, що використовуються в освітньому процесі закладів вищої освіти;
- формування розуміння принципів академічної доброчесності та культури навчання у Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут»;
- надання психологічної підтримки та професійної орієнтації з урахуванням індивідуальних освітніх потреб слухачів.

1. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ «ВІДКРИТИЙ ШЛЯХ ДО ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Загальна інформація

Сфера освіти	Довузівська освіта
Вид основної діяльності	Підготовче відділення
Форма навчання	Змішана (офлайн/онлайн)
Термін навчання	Від 3 до 6 місяців
Обсяг освітньої програми	15 кредитів ЄКТС (450 годин)
Мова викладання	Українська
Передумови	Громадяни України за категоріями: 1) жителі тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, територій активних бойових дій (територій активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси), територій можливих бойових дій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства розвитку від 28.02.25 № 376, які не змогли взяти участь у вступній кампанії; 2) особи, позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення; 3) особи, звільнені з військової служби усіх категорій після 24.02.22; 4) громадяни України, які проходять військову службу, що мають можливість, бажання і згоду командування; 5) громадяни України, які повернулися з-за кордону; 6) громадяни України, які перебувають за кордоном; 7) особи, зареєстровані для участі в національному мультипредметному тесті, які не з'явилися на тестування і при цьому не належать до категорій осіб, зазначених у підпунктах 1-5 цього пункту; 8) особи, які не успішно склали національний мультипредметний тест; 9) випускники останнього року навчання закладів загальної середньої освіти, професійної освіти, фахової передвищої освіти.

Мета освітньої програми	Сформувані у слухачів базові академічні знання, навчальні навички та ключові компетентності, необхідні для успішного вступу та подальшого навчання у Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут»; забезпечити вміння працювати з навчальною та інформаційною базою, організовувати власну освітню діяльність, застосовувати академічне письмо та цифрові інструменти в освітньому процесі; сприяти розвитку критичного мислення, здатності до самостійного навчання, усвідомленого вибору освітньої траєкторії, адаптації до вимог вищої освіти та подолання освітніх втрат.
Орієнтація освітньої програми	Освітня програма підготовчого відділення має відновлювально-компенсаторну та вступно-екзаменаційну орієнтацію: спрямована на подолання освітніх втрат і підвищення рівня підготовки слухачів до вступних випробувань та конкурсного відбору. Програма реалізується як траєкторна (обов'язкові дисципліни та щонайменше один предмет на вибір із регламентованим обсягом контактної участі) та передбачає, за потреби для окремих категорій слухачів, українознавчий компонент, психологічну підтримку і професійну орієнтацію.
Предметна область програми	Предметна область програми охоплює дисципліни, необхідні для успішної підготовки до вступу та навчання у ЗВО, зокрема підготовку до НМТ та вибіркових предметів (іноземна мова (англійська), фізика) відповідно до Порядку реалізації експериментального проєкту «Відкритий шлях до вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2025 №1628.
Об'єкт вивчення	Проходження інтенсивної підготовки (переважно з профільних предметів та української мови) для успішного складання вступних іспитів (ЗНО/НМТ) та адаптації до навчання у ЗВО, з особливим фокусом на створення рівних можливостей та підтримку різних категорій вступників у рамках експериментального проєкту "Відкритий шлях до вищої освіти".
Цілі навчання	Грунтовна підготовка вступників до успішного складання вступних іспитів (НМТ, ЗНО) та конкурсу до ЗВО, поглиблення знань з профільних предметів (українська мова, математика, історія України, фізика тощо), сприяння свідомому вибору майбутньої спеціальності та адаптація до вимог вищої освіти, а також ознайомлення з правилами та умовами вступу і життя в університеті.
Теоретичний зміст предметної області	Сукупність понять, концепцій, закономірностей, принципів та теорій певної галузі, що пояснюють факти, процеси та явища, а також слугують основою для формування знань, умінь, навичок та компетентностей здобувачів, необхідних для подальшого професійного розвитку.
Методи, методики та технології	Методи викладання та навчання в освітній програмі підготовчого відділення поєднують інтерактивні лекції,

	семінари та практичні заняття з акцентом на відпрацювання ключових умінь: кероване розв'язування типових завдань, покрокові тренінги, проблемно-орієнтовані вправи та кейси, роботу в малих групах і парне взаємонавчання. Навчання організовується як інтенсивна контактна робота слухачів із викладачем у межах кожної дисципліни, що забезпечує системне «вирівнювання» знань і готовність до контролю результатів навчання. Для забезпечення досягнення запланованих результатів застосовуються діагностичні та формувальні методи: вхідне оцінювання, регулярні короткі перевірки, тематичні модульні роботи, індивідуальні й групові консультації, а також тренувальні роботи у форматі вступних і підсумкових випробувань із детальним зворотним зв'язком і корекцією прогалів. Завершальний етап навчання підтримується підготовкою до випускних екзаменів з кожного навчального предмета. За потреби використовуються елементи змішаного навчання (аудиторна робота, онлайн-консультації, самостійне опрацювання матеріалів із перевіркою), а для визначених категорій слухачів забезпечуються додаткові підтримувальні компоненти: українознавчий модуль, психологічна підтримка та профорієнтаційні заняття.
Інструменти та обладнання	Наявність навчальних аудиторій/кабінетів, придатних для безпосередньої участі слухачів (зокрема слухачів з особливими потребами) в освітньому процесі. У навчальних приміщеннях забезпечуються робочі місця слухачів і викладачів, базове мультимедійне обладнання (проектор/панель, дошка), комп'ютерна та мережна інфраструктура, доступ до Інтернету та електронних освітніх ресурсів/платформ для підтримки навчання і контролю. Матеріально-технічна база та умови доступності навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп забезпечуються відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. За потреби (організація змішаного формату, консультацій, підтримки цільових груп) забезпечуються технічні засоби для дистанційної взаємодії та комунікації, а також можливість документального підтвердження наявності матеріально-технічної бази у формах, передбачених процедурами ліцензування.
Основний фокус освітньої програми	Основний фокус освітньої програми зосереджений на формуванні у слухачів базових знань та навчальних навичок, розвитку академічних і цифрових компетентностей, цілеспрямованому подоланні освітніх втрат та інтенсивній підготовці громадян України до вступних випробувань і подальшого навчання у Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут»
Придатність до вступу	Освітня програма підготовчого відділення забезпечує формування в слухачів готовності до вступу в Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут» та успішного опанування освітніх

	програм вищої освіти завдяки інтенсивному навчанню й систематизації базових знань з української мови, математики та історії України, а також поглибленню підготовки за вибірковою дисципліною (іноземна мова (англійська) / фізика). Придатність випусників до подальшого навчання підтверджується досягненням програмних результатів навчання та результатами підсумкового оцінювання (випускних екзаменів), а також сформованими навчальними стратегіями (самоорганізація, академічна доброчесність, робота з інформацією) і, за потреби, профорієнтаційною та психологічною підтримкою.
Вид підсумкового контролю	Випускні екзамени (підсумковий контроль) з кожного освітнього компонента (обов'язкового та вибіркового) освітньої програми

2. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ПІДГОТОВКИ СЛУХАЧІВ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ

Назви освітніх компонент (ОК)	Загальна кількість годин	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ОК 1 Українська мова	90	3	Екзамен
ОК 2 Історія України	90	3	Екзамен
ОК 3 Математика	90	3	Екзамен
ОК 4 Модуль освітньої адаптації (українознавство, психологічний супровід, профорієнтація)	90	3	Екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:	360		
ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ОК 5 Дисципліна за вибором: - <i>Іноземна мова (англійська);</i> - <i>Фізика.</i>	90	3	Екзамен
Загальний обсяг вибірових компонент:	90		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	450	15	

3. ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність системно застосувати базові знання й уміння з обов'язкових навчальних предметів і предмета на вибір для успішної підготовки до вступних випробувань/конкурсного відбору та подальшого навчання в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут».

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність планувати власне навчання, працювати з навчальними матеріалами, виконувати завдання в установлені строки, здійснювати самооцінювання й корекцію прогалин (автономія та відповідальність за результати).

ЗК2. Здатність аналізувати інформацію, обирати адекватні способи/методи розв'язання типових навчальних задач і обґрунтовувати рішення.

ЗК3. Здатність чітко висловлювати думки усно й письмово, розуміти навчальні тексти/інструкції, аргументовано вести обговорення українською мовою.

ЗК4. Здатність ефективно працювати в парі/групі, узгоджувати дії, виконувати спільні навчальні завдання.

ЗК5. Здатність шукати, відбирати, перевіряти та коректно використовувати інформацію з друкованих і цифрових джерел у навчанні.

ЗК6. Здатність виконувати навчальні роботи самостійно, коректно посилаючись на джерела, дотримуватися правил доброчесності під час контролю.

ЗК7. Здатність підтримувати працездатність у стресових умовах, застосовувати базові прийоми саморегуляції, звертатися по підтримку за потреби.

ЗК8. Здатність оцінювати власні інтереси й можливості, орієнтуватися в освітніх траєкторіях та приймати рішення щодо подальшого навчання.

Предметні компетентності (ПК):

ПК1. Здатність відтворювати та пояснювати ключові поняття, правила, факти й закономірності з навчальних предметів програми на рівні, достатньому для виконання типових завдань.

ПК2. Здатність застосовувати базові методи, інструменти та алгоритми для розв'язання типових задач і вправ (з обґрунтуванням кроків і перевіркою результату).

ПК3. Здатність читати й інтерпретувати тексти/умови задач, виділяти головне, працювати з таблицями/графіками/даними, робити висновки.

ПК4. Здатність логічно й послідовно пояснювати хід міркувань, оформлювати розв'язання письмово, відповідати на уточнювальні запитання.

ПК5. Здатність виконувати завдання в умовах регламенту (час, структура, критерії), демонструючи готовність до вступних і випускних випробувань.

ПК6. Здатність орієнтуватися в базових українознавчих знаннях/контекстах та застосовувати їх у навчальній комунікації й соціальній інтеграції.

ПК7. Здатність розуміти й використовувати базову лексику та граматичні конструкції для типових навчальних ситуацій і тестових завдань (якщо іноземна мова обрана предметом на вибір).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Демонструє системне розуміння ключових понять і правил з усіх навчальних предметів програми на рівні, достатньому для виконання типових завдань вступного та підсумкового контролю.

ПРН2. Розв'язує типові навчальні завдання, добираючи адекватний спосіб/алгоритм, коректно оформлює розв'язання та перевіряє результат.

ПРН3. Аналізує умову завдання/текст, виокремлює головне, інтерпретує дані (таблиці, графіки, схеми) і формулює обґрунтований висновок.

ПРН4. Комунікує українською мовою усно й письмово в академічних ситуаціях, зокрема формулює відповіді, аргументує позицію, використовує базову навчальну термінологію.

ПРН5. Використовує цифрові ресурси та інструменти для навчання та здійснює пошук і відбір інформації, оцінює її надійність, подає результати у визначеному форматі.

ПРН6. Планує власне навчання (цілі, час, темп), виконує завдання в установлені строки, здійснює самооцінювання й коригує індивідуальну траєкторію підготовки.

ПРН7. Дотримується принципів академічної доброчесності під час виконання навчальних робіт і контрольних заходів.

ПРН8. Виконує завдання у форматі випробувань із дотриманням регламенту (час, структура, критерії), демонструючи готовність до підсумкового оцінювання.

ПРН9. Застосовує норми сучасної української літературної мови (орфоепічні, орфографічні, пунктуаційні, лексичні, граматичні) під час виконання тестових і відкритих завдань.

ПРН10. Створює зв'язні письмові висловлювання (короткі відповіді/мінітвори) з дотриманням логіки, структури, стилістичної доречності та мовної правильності.

ПРН11. Розв'язує задачі базових розділів математики (числа й вирази, рівняння/нерівності, функції, елементи геометрії та/або комбінаторики/ймовірностей — залежно від змісту курсу), коректно виконуючи перетворення та обчислення.

ПРН12. Моделює прикладні ситуації математичними засобами, інтерпретує отриманий результат і перевіряє його адекватність умовам задачі.

ПРН13. Відтворює та пояснює ключові події, процеси, персоналії й поняття з історії України, встановлює причинно-наслідкові зв'язки та хронологічну послідовність.

ПРН14. Аналізує історичні джерела/візуальні матеріали (карти, статистика, документи, свідчення), порівнює інтерпретації та формулює аргументований висновок.

Програмні результати навчання за вибілковими освітніми компонентами:

Іноземна мова:

ПРН15. Розуміє основний зміст навчальних/інформаційних текстів і завдань іноземною мовою та виконує типові тестові завдання відповідного рівня.

ПРН16. Використовує базові лексико-граматичні засоби для короткого усного й письмового висловлювання у типових академічних/побутових ситуаціях.

Фізика:

ПРН17. Пояснює базові фізичні явища та закономірності, оперує основними величинами й одиницями, застосовує формули для розв'язання типових задач.

ПРН18. Інтерпретує результати вимірювань/експериментів у навчальних задачах (таблиці, графіки), оцінює похибки на базовому рівні та робить висновки.

4. ЗАСОБИ ПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ «ВІДКРИТИЙ ШЛЯХ ДО ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Кадрове забезпечення

Науково-педагогічні та/або педагогічні працівники, які мають освіту відповідну змісту освітніх компонентів програми, досвід викладання та забезпечують проведення занять, консультацій і поточного контролю, а також підготовку слухачів до підсумкового оцінювання.

Викладачі систематично підвищують кваліфікацію, проходять стажування та беруть участь у професійному розвитку, що сприяє актуалізації навчального змісту, удосконаленню методів викладання та застосуванню сучасних освітніх технологій у процесі реалізації освітньої програми.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Система інформаційного забезпечення освітньої програми включає:

- офіційний сайт <https://khai.edu/>;
- матеріали навчально-методичного забезпечення освітньої програми розміщені в цифровому інституціональному репозитарії науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» <https://dspace.library.khai.edu/xmlui/?locale-attribute=uk>;
- інформаційні електронні ресурси наукової бібліотеки доступні через сайт університету <https://library.khai.edu/>;
- читальні зали бібліотеки забезпечені бездротовим доступом до мережі Інтернет.
- система дистанційного навчання Mentor <https://mentor.khai.edu/>

Матеріально-технічна база

Навчання будуть здійснюватися у навчальних лабораторіях, комп'ютерних класах, аудиторіях корпусів Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (м. Харків, вул. Вадима Манька, 17).

Усі приміщення відповідають будівельним та санітарним нормам, гуртожитками забезпечені усі, хто цього потребує. Наявна соціальна інфраструктура включає спортивний комплекс, пункти харчування, центр творчості, медпункт і базу відпочинку.

Викладання та оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень слухачів підготовчого відділення здійснюється із використанням 12-бальної шкали та подальшим переведенням результатів у шкалу 100–200 балів. Поточний і підсумковий контроль проводиться у формі тестових завдань з математики, української мови, історії України та дисципліни за вибором.

Рівень навчальних досягнень слухачів визначається за такими критеріями: «високий», «достатній», «недостатній».

«Високий» рівень (10–12 балів) – слухач демонструє повне та усвідомлене володіння навчальним матеріалом, правильно виконує тестові завдання різних рівнів складності, уміє застосовувати знання для розв'язання типових і ускладнених завдань, не допускає або допускає мінімальну кількість

несуттєвих помилок.

«Достатній» рівень (4–9 балів) – слухач загалом володіє основним навчальним матеріалом, правильно виконує більшість тестових завдань базового та середнього рівнів, однак допускає окремі помилки, пов'язані з неповнотою знань або неточним застосуванням навчального матеріалу.

«Недостатній» рівень (1–3 бали) – слухач виявляє фрагментарні знання, не розуміє основних понять і закономірностей, не справляється з виконанням більшості тестових завдань та припускається суттєвих помилок.

Форма атестації слухачів освітньої програми підготовчого відділення

Атестація здійснюється відкрито і публічно. Атестація слухачів підготовчого відділення здійснюється у формі випускних екзаменів (підсумкового контролю) з кожного освітнього компонента (обов'язкового та вибіркового), передбаченого навчальним планом освітньої програми. Підставою для допуску до атестації є повне виконання навчального плану та опанування програм відповідних дисциплін. Слухач вважається випускником підготовчого відділення за умови, що він повністю виконав навчальний план, засвоїв програми дисциплін та успішно склав випускні екзамени з кожного освітнього компонента.

Результати атестації оформлюються у встановленому закладом порядку та відображаються у свідоцтві про навчання на підготовчому відділенні в електронній формі із переліком вивчених дисциплін і оцінок відповідних випускних екзаменів.